

Ignác z Loyoly, zakladatel řádu, mystik TJ

narozen: r. 1491 v Loyole, Španělsko

zemřel: 31. července 1556 v Římě, Itálie

patron jezuitů; exercicií a exercičních domů; vojáků; dětí; těhotných; při těžkých porodech; proti moru; proti horečce; proti výčítkám svědomí (skrupu-lositě); proti nemocem dobytka

Dvě místa se spojují se jménem Ignáce z Loyoly: kostel AI Gesú v Římě, kde je monumentální světcova hrobka, a místo Loyola v severošpanělském Baskicku, kde přišel zakladatel jezuitského řádu na svět v r. 1491 jako IřTigo de Recalde. Královna Mariana Rakouská, vdova po Filipu II., vytvořila později předpoklady k monumentální stavbě nynější jezuitské koleje v Loyole tím, že vykoupila majetek rodiny Loyolů a darovala ho jezuitům. Po nádherném venkovním schodišti se dnes dojde k mramorovému portálu, který vede do rozsáhlého sálu a je lemován četnými sochami světců, jež vyšli z jezuitského řádu. Odtud se jde do Santuario de san Ignacio de Loyola (svatyně sv. Ignáce z Loyoly), nad níž se zvedá 56 metrů vysoká kopule. Do této stavby je včleněna obytná věž rodiny Loyolů, zvaná dnes „Santa casa“ (svatý dům). Tady se narodil IřTigo - Ignác před pěti staletími. Všude jsou světcovy památky, ve druhém poschodí budovy leží někdejší nemocniční světnice slavného zakladatele řádu.

Ignác byl nejmladším ze 13 dětí šlechtické rodiny Loyola. Po dobré výchově u dvora krále Ferdinanda V. Kastilského se stal vojákem. Byl ješitný a chtěl dosáhnout slávy a cti ve vojenské službě. Od počátku užíval volného života vojenského plnými doušky, rád přijímal všechny světské radosti. Musel se zodpovídat i před policií. Když hájil se svým vojskem město Pam-plonu, byl Ignác 20. května 1521 těžce raněn, dělová koule mu poranila nohu. Musel po dlouhé měsíce ležet na posteli v rodinném zámku v Loyole. Poté, co brzy přečetl všechny zábavné knihy, sáhl pacient nakonec po duchovní náboženské literatuře. Dostal se mu do ruky mezi jiným životopis „Vita Christi“

kartuziána Ludolfa Saského, který ho velice zaujal. Ignác zúčtoval se svým dosavadním životem a uznal, že byl prázdný a nic neříkající. Po svém uzdravení se usadil Ignác na rok v blízkosti poutního místa Montserratu nedaleko Barcelony jako poustevník. Tady měl svá první vidění, dostávalo se mu důkazů milosti Boží. Zde také napsal svá

„Duchovní cvičení“. Poté, co Ignác poznal, že se mu velmi nedostává na vědomostech a znalosti řeči, posadil se ještě jednou do školní lavice s dětmi a naučil se latině. V roce 1528 odešel na studie do Paříže, kde se stal magistrem umění.

Zde v Paříži položil Ignác základní kámen jezuitského řádu. Spolu se šesti stejně smýšlejícími vytvořili společenství, které se sešlo 15. srpna 1534 v kapli P. Marie na Montmartru a složilo sliby doživotní chudoby a čistoty. Sedm mužů chtělo jít jako misionáři do Svaté země. Protože se nedala cesta do Jeruzaléma uskutečnit pro trvalé válečné nebezpečí, odebrali se Ignác a jeho druhové, mezitím vysvěcení na kněze, do Říma. Papež Pavel III. přijal misionáře laskavě a potvrdil 27. září r. 1540 společenství kolem Ignáce z Loyoly. To byl začátek „Tovaryšstva Ježíšova“. O půl roku později byl Ignác zvolen prvním řádovým generálem.

Poté, co Ignác dokončil r. 1550 své řádové stanovy, rozšířila se společnost rychle do celé Evropy. Kromě slibu chudoby, poslušnosti a čistoty skládali jezuité ještě čtvrtý slib naprosté poslušnosti papeži. Aby neomezoval své řádové bratry v jejich práci, upustil Ignác od obvyklých zařízení ve společenství, jako je společná modlitba nebo jednotný oděv. Brzy působili členové Tovaryšstva Ježíšova v mnoha oborech života. Nad vši jejich činností byly takzvané exercicie, duchovní cvičení.

Po patnáctiletém působení řádového generála Tovaryšstva Ježíšova zemřel jeho slavný zakladatel 31. července 1556. Svatořečení Ignáce z Loyoly uskutečnil už r. 1622 papež Řehoř XV. Pro rozsáhlé slavnosti byl postaven v Římě kostel sv. Ignáce, ještě dnes jeden z nejpozoruhodnějších chrámů Věčného města. V kostele AI Gesú v Římě, mateřském kostele jezuitského řádu, našel zakladatel řádu místo svého posledního odpočinku. Nádherný oltář Ignáce z Loyoly v levém křídle příčné lodi pochází od jezuitského umělce Andrea del Pozzo. Pod oltářem je zlatobronzový sarkofág se světcovými ostatky. Svítivě modrá zeměkoule nad oltářem je zhotovena z největšího lazurového kamene, který kdy byl nalezen.

Jezuitský řád byl posuzován ve všech dobách s nedůvěrou, nepřátelsky a dokonce byl ohrožován. Pro mír v církvi zakázal pod nátlakem dokonce v r. 1773 papež Klement XIV. Tovaryšstvo Ježíšovo. Pius VII. znovu zřídil řádové společenství r. 1814.

Úcta a tradice: už po dlouhou dobu je zvyk „Ignácovy vody“, již se přičítá léčivá moc; voda se žehná modlitbou ke sv. Ignáci a ponoří se do ní relikvie nebo medaile světce. Dříve se „Ignácova voda“ používala u nemocí a zvláště u morových epidemií. Papež Pius IX. potvrdil tento zvyk r. 1866.

Znázorňování: existují autentické portréty Ignáce z Loyoly, které byly zhotoveny podle jeho posmrtné masky. Těmito obrazy se řídila později mnohá znázorňování, která ukazují Ignáce s malým plnovousem a často s lysinou. Zakladatel řádu je oděn do jezuitského hábitu nebo mešního ornátu, často má na sobě znak IHS. U sebe mívá kříž, planoucí srdce, tři hřeby, pochodeň, knihu nebo draka. K jeho zjevení se vztahuje znázornění, kde spatří Ignác na slunci kříž. Někdy byl znázorňován i jako poutník. Je mnoho zobrazení, na nichž je Ignáce vidět s jinými světcí jezuitského řádu, velmi často s Františkem Xaverským, který byl kanonizován zároveň s ním. Především v Římě a tam hlavně v kostelích AI Gesú a sv. Ignáce jsou mnohá vyobrazení zakladatele řádu, a přirozeně i ve Španělsku.

Bože, Tys povolal svatého Ignáce, aby v Tvé církvi usiloval o větší slávu Tvého jména; dej, ať podle jeho příkladu a s jeho pomocí bojujeme dobrý boj zde na zemi, abychom spolu s ním dostali korunu slávy v nebi. Skrze Tvého Syna Ježíše Krista, našeho Pána, neboť on s Tebou v jednotě Ducha svatého žije a kraluje po všechny věky věků. Amen